

UWAGI W RAMACH UZGODNIENI Z KOMISJĄ WSPÓLNĄ RZĄDU I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Informacja o projekcie:

Tytuł	Strategia Rozwoju Usług Społecznych polityka publiczna na lata 2021-2030
Autor	MRiPS
Projekt z dnia	30 listopada 2021

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	-----
Organizacja samorządowa	Związek Powiatów Polskich
Osoba do kontaktu	Bernadeta Skóbel
e-mail	biuro@zpp.pl
tel.	18 477 86 00

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko resortu	Odniesienie do stanowiska resortu
1.	Informacja ogólna	Podtrzymanie uwag zgłaszanych przez ZPP na piśmie do wcześniejszej wersji strategii do części diagnostycznej.		MRiPS podtrzymuje stanowisko: Diagnoza w dokumencie, w tym w omawianym rozdziale, obejmuje lata do 2020 roku. Nie podlega analizie bieżący rok. W dalszej części dokumentu wskazano wpływ pandemii koronawirusa na realizację usług oraz przewidziano kierunki działań, które mają na celu zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób	Podtrzymanie uwagi

				potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.	
2.	Str. 74	Uwaga redakcyjna – wskazane zadania są zadaniami gminy a nie zadaniami OPS. OPS nie prowadzą np. domów pomocy społecznej.		Uwaga uwzględniona, przeredagowano wskazany fragment.	
3.	Str. 76, str. 106	W projekcie Strategii wskazano, że zatrudnienie opiekunów w formie innej niż umowa o pracę nie daje gwarancji trwałości i jakości umów (str. 76) Na str. 106 wprost wskazano jako działanie zatrudniania przez JST opiekunów na podstawie umów o pracę.	Nie ma danych potwierdzających tę tezę. Podstawowe usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych (np. zakupy, przygotowanie posiłku), opiekę higieniczną itp. wykonywanie takich czynności ani nie wymaga specjalistycznego przygotowania ani nie wymaga zatrudnienia danej osoby na podstawie umowy o pracę. Przeciwnie w mniejszych miejscowościach zatrudnienie pracownika na podstawie umowy o pracę może zmniejszyć dostępność usług. Szczegółowe uzasadnienie uwagi, znalazło się również w uwagach zgłoszonych przez ZPP na piśmie do poprzedniej wersji dokumentu.	Na str. 106 dokumentu wskazano, jedynie że będą podejmowane działania w tym celu – nie sformułowano bezpośredniego nakazu zatrudniania na podstawie umów o pracę. Nie ma również danych na potwierdzenie tezy, że w mniejszych miejscowościach „zatrudnienie pracownika na podstawie umowy o pracę może zmniejszyć dostępność usług”. MRIPS nie zgadza się z opinią, że usługi opiekuńcze nie wymagają specjalistycznego przygotowania. Do wykonywania usług powinny zatrudniane być osoby, które znają potrzeby osób dla których wykonują usługę np. osób starszych lub osób z niepełnosprawnościami. Znajomość potrzeb osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu przekłada się bowiem bezpośrednio na jakość usługi. Zatrudnienie w formie umowy o pracę jest	Podtrzymanie uwagi. Jak wskazano w uwadze 10 wprowadzanie dodatkowych wymogów kwalifikacyjnych czy specjalizacji spowoduje, że osoby takie będą bardziej zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji np. w zawodzie opiekun medyczny, z którym będą się wiązały perspektywy uzyskania lepszego wynagrodzenia.

				korzystniejsze zarówno dla pracownika i pracodawcy. Wyjątkiem mogą być na przykład sytuacje gdy ktoś jest zatrudniony na umowę o pracę np. w domu pomocy społecznej (system dyżurów) i dodatkowo do świadczenia usług środowiskowych przez gminę w ramach um. zlecenia	
4.	Str. 79	„Zadaniem CUS jest integracja i koordynacja usług świadczonych przez różnych lokalnych usługodawców (publicznych i niepublicznych) współpracujących z centrum. Za pośrednictwem centrum gminy będą miały możliwość realizowania już świadczonych usług społecznych oraz wprowadzania nowych usług społecznych.”.	Wskazane zdanie sugeruje, że bez powołania CUS gminy takich możliwości nie mają, co jest oczywiście nieprawdą.	Na str.79 wskazano po prostu co jest głównym zadaniem CUS. Nie ma nigdzie odniesienia, że gminy, na terenie których CUS nie funkcjonuje nie mogą realizować usług społecznych i wprowadzać nowych, zwłaszcza, że tworzenie CUS nie jest obligatoryjne. Natomiast faktem jest, że katalog usług, które mogą być świadczone przez CUS jest szerszy niż usługi opiekuńcze i skierowany do wszystkich mieszkańców społeczności lokalnej nie tylko do osób korzystających z pomocy społecznej.	Podtrzymanie uwagi. Sugestia taka wynika z przytoczonego fragmentu projektu strategii. Gminy bez powołania CUS (na podstawie art 6 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym) mogą realizować dodatkowe usługi społeczne.
5.	Str. 94, str. 106, str. 107, str. 121 wskaźnik 8	W projekcie dokumentu wskazano str. 94 cyt. <i>„Zatem działania w zakresie deinstytucjonalizacji powinny w pierwszej kolejności skupiać się na powszechnym dostępie do usług świadczonych w środowisku zamieszkania, gdyż tylko nieograniczony dostęp do szerokiego spektrum</i>	Nie kwestionując kierunku zmian, zwracamy uwagę, że jego wdrożenie będzie prowadziło do zmiany zasad finansowania zadań publicznych obecnie głównie przez powiaty (pobyt w DPS jest finansowany ze środków pensjonariusza, rodziny pensjonariusza, gminy). Tymczasem na str. 124 wskazano, że Finansowanie działań zaplanowanych w Strategii Rozwoju Usług Społecznych będzie realizowane przez odpowiednią alokację dostępnych środków finansowych, będących w dyspozycji jednostek sektora finansów publicznych, z uwzględnieniem celów	W strategii, która jest polityką publiczną, zaproponowano i wskazano główne kierunki zmian w zakresie przechodzenia od usług świadczonych w instytucjach do usług świadczonych w środowisku. Oczywiście cały proces, który jest długoletni, wymaga szerokiego, perspektywicznego spojrzenia	Nie jest to odpowiedź na zgłoszoną uwagę, która odnosiła się do istniejącego mechanizmu finansowania DPS i braku w strategii nawet załączka informacji o tym w jaki sposób to finansowanie będzie

		<p><i>interdyscyplinarnych usług środowiskowych może wpłynąć na zmniejszenie popytu na usługi stacjonarnej opieki długoterminowej. W powszechnym dostępie do usług środowiskowych może pomóc również zmiana sposobu działania dzisiejszych instytucji długoterminowych na turnusowe, świadczące wsparcie w społeczności lokalnej.”. Na str. 106 wprost wskazano działania polegające na przekształceniu DPS w placówki realizujące usługi również środowiskowego i zapewniające opiekę krótkoterminową, na str. 107 przewidziano zmianę standardów świadczenia usług w DPS.</i></p>	<p>ustanowionych w dokumencie, oraz przeorganizowanie dostępnych zasobów ludzkich i zadań poszczególnych jednostek sektora finansów publicznych.</p>	<p>i długoletniego, stopniowego planowania zmian. Nie zaplanowano zamykania/likwidowania domów pomocy społecznej. Natomiast należy pamiętać, że deinstytucjonalizacja usług społecznych jest zasadą horyzontalną UE i wymogiem KE jest określenie tego procesu w dokumencie strategicznym. Jest to wymóg warunkowości podstawowej do możliwości skorzystania z funduszy UE w perspektywie 2021-2027. Taki wymóg powoduje zaplanowanie tych działań przez regiony i następnie przekłada się na gminy i powiaty. Zmiana kierunku świadczenia usług społecznych jest koniecznością i projektowany dokument przedstawia kierunki tej zmiany.</p>	<p>wyglądało w przyszłości, jeżeli placówki te np. zaczną świadczyć usługi dzienne czy turnusowe.</p>
6.	Str. 97	<p>W projekcie dokumentu wskazano, że „do 2030 r. celem w zakresie procesu przejścia od usług instytucjonalnych do świadczonych na poziomie społeczności lokalnej jest m.in. 1) zwiększenie dostępności środowiskowych usług opiekuńczych na poziomie gminy, 2) zwiększenie liczby miejsc zamieszkania w formach</p>	<p>Jak wskazano wcześniej realizacja takich działań będzie wymagała po stronie gmin dużych nakładów finansowych (inwestycyjnych i później bieżących). Tymczasem z zapisów dokumentu na str. 124 wynika, że nie przewiduje się zmian w podziale dochodów budżetowych, w kierunku wzmocnienia samorządów. Ewentualne programy i projekty rządowe nie stanowią źródła finansowania zadań bieżących JST w dłuższej perspektywie czasowej.</p>	<p>Dokument jako polityka publiczna określa główne kierunki zmian na kolejne lata tj. do 2035 r. Na dalszym etapie wprowadzania kierunków, tj. na etapie wprowadzania zmian prawnych i prowadzenia prac legislacyjnych można będzie określać skutki finansowe dla poszczególnych zmian. Niektóre działania i kierunki będą uruchamiane w ramach programów Ministerstwa czy też projektów finansowanych</p>	<p>Podtrzymanie uwagi. Samorządy mają ograniczone możliwości kreowania dochodów własnych na pokrycie wydatków bieżących. Programy UE i rządowe nie zapewniają ciągłości finansowania zadań publicznych.</p>

		<p>mieszkalnictwa wspomaganego, (...)</p> <p>4) zwiększenie udziału usług świadczonych w środowisku i w miejscu zamieszkania w stosunku do opieki instytucjonalnej (poprzez zmniejszenie wskaźnika usług instytucjonalnych do środowiskowych.”.</p>		<p>ze środków unijnych, z programów regionalnych np. rozwój mieszkalnictwa czy rozwój usług opiekuńczych. A następnie, po projektach unijnych, w celu utrzymania trwałości działań, należy zapewnić finansowanie rządowe i/lub samorządowe, poprzez dedykowane temu programy lub wprowadzanie odpowiednich zmian prawnych do odpowiednich ustaw.</p>	
7.	Str. 101 i 102	<p>Nie kwestionując kierunku rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej czy zmiany funkcjonalności placówek, zwracamy uwagę, że obecny system – od dnia wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej był niedofinansowany (w 2011 r. była to kwota rządu 800 mln zł rocznie), a problem z roku na rok się pogłębia.</p> <p>Tymczasem w projekcie dokumentu konsekwentnie unika się tematu kosztów finansowania tych zadań bieżących, wskazując wyłącznie na potrzebę rozwoju usług.</p>		<p>Dokument jako polityka publiczna określa główne kierunki zmian na kolejne lata tj. do 2035 r. Na dalszym etapie wprowadzania kierunków, tj. na etapie wprowadzania zmian prawnych i prowadzenia prac legislacyjnych można będzie określać skutki finansowe dla poszczególnych zmian.</p> <p>Niektóre działania i kierunki będą możliwe do finansowania w ramach uruchamianych w programów Ministerstwa czy też projektów finansowanych ze środków unijnych, z programów regionalnych np. rozwój mieszkalnictwa czy rozwój usług opiekuńczych. A następnie, po projektach unijnych, w celu utrzymania trwałości działań, należy zapewnić finansowanie rządowe i/lub samorządowe,</p>	<p>Podtrzymanie uwagi. Uzasadnienie jak wyżej.</p>

				poprzez dedykowane temu programy lub wprowadzanie odpowiednich zmian prawnych do odpowiednich ustaw.	
8.	Str. 102	W dokumencie wskazano, że zakłada się funkcjonowanie małych placówek pieczy instytucjonalnej.	Pytanie o jak małe placówki chodzi. Powiaty w ostatnich 10 latach podjęły ogromny wysiłek finansowy (w tym związany z konstrukcyjną przebudową budynków) aby dokonać przekształcenia placówek z 30-osobowych na 14-osobowe.	Chodzi o placówki 14 osobowe lub mniejsze, jeżeli będzie taka możliwość. Określa to ustawa o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej. MRiPS potwierdza Państwa stanowisko, iż: „Gdyby powiaty nie podjęły ogromnego wysiłku dzieci nadal przebywałyby w pałoczkach dużych. „	W związku z odpowiedzią prosimy o doprecyzowanie w strategii, że chodzi o placówki do 14 osób.
9.	Str. 103, 108, 111, 117	Wśród realizatorów wskazać Ministra Finansów – jako odpowiedzialnego za zapewnienie środków finansowych na realizację zadań.		Nie uwzględniono	Podtrzymanie uwagi. Rola MF w zapewnieniu środków na finansowanie zadań jest kluczowa.
10.	Str. 107	Wprowadzenie zawodu specjalista ds. opieki, nadanie kompetencji zawodowych i ustanowienie stopnia specjalizacji dla opiekunów z dużym prawdopodobieństwem przyczyni się do braku kadr w tym zawodzie. Nie każdy zawód wymaga wprowadzania specjalizacji i nie każdy wymaga wprowadzania listy kompetencji zawodowych.	Praca opiekuna nie jest i nie powinna być zawodem szczególnie regulowanym. Wprowadzanie dodatkowych wymogów kwalifikacyjnych czy specjalizacji spowoduje, że osoby takie będą bardziej zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji np. w zawodzie opiekun medyczny, z którym będą się wiązały perspektywy uzyskania lepszego wynagrodzenia. Już teraz można zaobserwować odpływ wyspecjalizowanych kadr pielęgniarskich z pomocy społecznej do sektora ochrony zdrowia.	MRiPS zaproponowało przedmiotowy kierunek, m.in. w celu: -ujednoczenia nazewnictwa w obszarze (aktualnie stosowane są różne nazwy), - ujednoczenia standardu tego zawodu. Osoby wykonujące zawodowo czynności związane z opieką nie mogą być osobami przypadkowymi. Ponadto, przed wprowadzeniem ewentualnych zmian prawnych w tym zakresie, MRiPS planuje przyrzeć się temu obszarowi bardziej szczegółowo, określić	Podtrzymanie uwagi. Jeżeli MRiPS zamierza pogłębić temat należałoby to zrobić przed wprowadzeniem dosyć jednoznacznych zapisów do projektów strategii.

				<p>widełki wynagrodzeń/minimalne wynagrodzenia na stanowisku specjalisty ds. opieki, co docelowo przyczynić ma się właśnie do uatrakcyjnienia tego zawodu.</p> <p>Natomiast nadanie określonych kompetencji zawodowych, ustanowienie stopni specjalizacji pozwoli na zmianę wizerunkową osób wykonujących funkcje opiekuńcze w domach pomocy społecznej oraz w środowisku</p>	
11.	Str. 115	Nie ma potrzeby powoływać w gminach wyspecjalizowanych jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za kwestie mieszkalnictwa społecznego, w tym zapobieganie zadłużeniom, eksmisjom i bezdomności.	Takie zadania mogą i powinny realizować OPS, MOPS, CUS ewentualnie wydział w urzędzie gminy, miasta. W małych gminach problem bezdomności ma często charakter marginalny.	<p>Jeżeli chcemy zapobiegać bezdomności spowodowanej różnymi przyczynami należy wprowadzać działania profilaktyczne. Działania mające na celu profilaktykę bezdomności muszą być interdyscyplinarne i nie skupiać się jedynie na działaniach OPS i MOPS.</p> <p>Strategia wskazuje kierunek działań. Nie nakłada na gminę obowiązku powołania dodatkowej jednostki organizacyjnej. Na etapie wprowadzania zmian systemowych będzie można wprowadzić zróżnicowanie co formy w kontekście małych i dużych gmin. Należałoby może rozważyć, czy marginalność problemu bezdomności w małych gminach nie wynika z faktu,</p>	<p>Podtrzymanie uwagi. W projekcie dokumentu literalnie użyto sformułowania „powołanie w gminach wyspecjalizowanych jednostek organizacyjnych”.</p> <p>Nie kwestionujemy faktu, że osoby bezdomne z terenów wiejskich przenoszą się do miast, niemniej jednak w takim przypadku gminy miejsca pochodzenia osoby bezdomnej i tak mają ograniczone możliwości pracy z taką osobą.</p>

				że osoby które już są w kryzysie bezdomności „przenoszą się” do dużych miast.	
12.	Str. 118	Do składu Zespołu dopisać przedstawicieli strony samorządowej KWRiST.		Uwaga uwzględniona	
13.	Str. 120 wskaźnik 1	Liczba 7000 nowych mieszkań wspomaganych z koszykiem usług do roku 2020 r. wydaje się wskaźnikiem nierealnym do osiągnięcia.	Przy korzystaniu ze środków UE już mamy opóźnienie wdrożenia nowej perspektywy finansowej. Ciężar bieżącego utrzymania mieszkań wraz z pakietem usług będą ponosić samorządy, co mając na uwadze obecną sytuację finansową samorządów (zmniejszenie dochodów własnych w ujęciu realnym na skutek ostatnich zmian finansowych) również należy brać pod uwagę. Do tego dochodzi brak stosowych zmian prawnych.	Wskaźnik został oszacowany na podstawie informacji uzyskanych z województwa na temat zaplanowanych działań w programach regionalnych, a także na podstawie informacji uzyskanych z MFIPR. Zmiany prawne w zakresie mieszkań wspomaganych zostaną wprowadzone najprawdopodobniej jeszcze w 2022 roku. Nie ma opóźnienia wdrożenia perspektywy finansowej 2021-2027 –obecnie trwają negocjacje z KE. Projekty w perspektywie najpewniej będą realizowane zgodnie z zasadą n+3, tj. będą wdrażane i finansowane co najmniej 3 lata po zakończeniu okresu tj. 2027 r. + 3 lata.	
14.	Str. 120 wskaźnik 2	Wskaźnik zakłada, że do 2030 r. w 25% gminach utworzone zostaną centra usług społecznych.	JST powinny mieć swobodę w doborze środków i metod jakimi realizują zadania publiczne. Obecna ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, która została przyjęta niestety z pominięciem uwag zgłaszanych przez samorządy, nie zachęca do tworzenia CUS. Wszystkie uwagi zgłoszone 2018 r. do projektu ustawy przez ZPP (https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?nr=3040) pozostają aktualne. Niezrozumiałe jest forsowanie tworzenia CUS w strategii pomimo braku przeglądu obecnie	Zmiana częściowo uwzględniona. We wskaźniku zmieniono zapis na „do 25% gmin”. Z uwzględnieniem przypisu, iż obecnie tworzenie CUS jest fakultatywne. MRiPS prowadzi bieżący przegląd powstających CUS (raport) oraz prowadzi prace	

			funkcjonujących rozwiązań prawnych. Jak przyznali sami autorzy obecnie CUS powstają i funkcjonują w dużej mierze w odpowiedzi na konkurs finansowany z PO WER a w mniejszym stopniu jako odpowiedź na zidentyfikowane lokalne problemy. Wskaźnikiem w dokumencie mógłby być przegląd obowiązującego prawa w zakresie CUS i przyjęcie nowej ustawy albo pogłębiona nowelizacja obecnie obowiązującej.	mające na celu zmiany w ustawie w tym zakresie.	
15.	Str. 120 wskaźnik 3	Prosimy o odpowiedź na pytanie czy miejscem koordynacji usług społecznych w gminie będzie mógł być ośrodek pomocy społecznej.		Tak, miejscem koordynacji usług społecznych będzie mógł być ośrodek pomocy społecznej. Zostanie to uszczegółowione na etapie wprowadzania zmian prawnych i co do zasady będzie dotyczyło małych gmin.	
16.	Str. 121 wskaźnik 6	Jeżeli liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2035 utrzyma się na dotychczasowym poziomie 72 tys. to oznaczałoby to zmniejszenie liczby miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych o ponad połowę, co bazując na dotychczasowych doświadczeniach wydaje się mało realnym wskaźnikiem.		Wskaźnik został skonsultowany i ustalony z Departamentem Polityki Rodzinnej MRiPS.	Nie stanowi to odpowiedzi na zgłoszoną uwagę.
17.	Str. 121 wskaźnik 7	Wskaźnik zmniejszenia liczby przekształconych placówek nie koresponduje ze wskaźnikiem 6. Ponadto, z uwagi na brak dookreślenia zasad finansowania i lakoniczność strategii nowego zadania trudno ocenić na ile wskaźnik 40% placówek opiekuńczo-wychowawczych		Został przeformułowany na <i>Odsetek placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia całodobowego przekształconych w dzienne ośrodki wsparcia rodziny.</i> Odnosząc się do sformułowania "lakoniczność strategii" MRiPS ponownie uprzejmie informuje, że dokument jako polityka	

		przekształconych w dzienne ośrodki wsparcia jest możliwy do osiągnięcia.		publiczna określa planowane kierunki w obszarze rozwoju usług społecznych. Nie stanowi szczegółowego planu działania. Plany wdrażania działań strategii (2-3 letnie) będą opracowywane przez <i>Zespół ds. realizacji Strategii rozwoju usług społecznych - polityka publiczna na lata 2021 – 2030 (z perspektywą do 2035 r.)</i> , w skład którego wejdą również przedstawiciele strony samorządowej KWRiST. Uszczegółowienie zapisów dokumentu będzie realizowane również na etapie wprowadzania zmian prawnych.	
18.	Str. 121 wskaźnik 9	O ile przegląd taki może być zasadny w przypadku DPS dla osób z zaburzeniami psychicznymi czy osób z niepełnosprawnościami o tyle w przypadku DPD dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych wprowadzenie badania okresowej oceny możliwości usamodzielnienia mieszkańca wydaje się mało racjonalne. Gminy wydają decyzję o skierowaniu do DPS. Ponadto pojawia się pytanie czy taką analizę mają przeprowadzać DPS nie mając realnych możliwości zapewnienia wsparcia osobie usamodzielnianej w		Badanie okresowej oceny możliwości usamodzielnienia mieszkańca lub też używając sformułowania badanie oceny możliwości prowadzenia przez mieszkańca domu pomocy społecznej (DPS) „niezależnego życia” będzie co do zasady dotyczyło wszystkich mieszkańców, wszystkich rodzajów DPS. MRiPS zgadza się z opinią, że usamodzielnienie mieszkańców DPS dla osób starszych lub osób przewlekle chorych może być realizowane w stopniu znikomym. Jednakże w ocenie MRiPS należy przeprowadzić również taką ocenę wśród	Podtrzymanie uwagi. Z diagnozy do dokumentu wynika, że liczba usamodzielnień nie jest duża. Działania powinny skupić się w tych miejscach i w tych DPS-ach, gdzie szanse na usamodzielnienie się mieszkańców są realne. Ponadto nie odniesiono się do drugiej uwagi – DPS świadczą określoną usługę stacjonarną. Tymczasem o możliwości

		środowisku po zakończeniu okresu usamodzielnienia (jest to co do zasady zadanie OPS).		mieszkańców tego typu domów. Znane są bowiem przykłady powstawania przy DPS dla osób starszych mieszkań chronionych, w których zamieszkały osoby przebywające w DPS i przy niewielkiej pomocy usługowej mogły prowadzić „niezależne życie”. Badanie okresowej możliwości usamodzielnienia jest bardziej zasadne w przypadku mieszkańców DPS z niepełnosprawnościami oraz z zaburzeniami psychicznymi. W tym wypadku takie badanie należy przeprowadzać okresowo, z uwagi na możliwość pogorszenia stanu zdrowia osoby, jej predyspozycji społecznych itp.	usamodzielnienia będzie decydowała aktywność po stronie gminy (np. w zakresie zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania albo zapewnienia asystentury osoby dla osoby z niepełnosprawnością).
19.	Str. 121 wskaźnik 10	Skreślić	Obecne standardy zapewniają właściwą jakość świadczonych usług. Zmiana standardów, w tym wprowadzenie pokoi jednoosobowych w DPS oczywiście wpłynie na koszt pobytu w DPS, który obecnie i tak już jest wysoki.	Uwaga nieuwzględniona. Obecnie zapis brzmi „pokoje jednoosobowe w miarę możliwości”. Należy uwzględnić zarówno możliwości jak i potrzeby mieszkańców. Niemniej, należy dążyć do takiego standardu.	Podtrzymanie uwagi. Wskaźnik jest bardzo konkretny 60%.
20.	Str. 121-122 wskaźnik 11, 12	Skreślić	Uzasadnienie jak wcześniej w zakresie zawodu opiekuna (specjalisty ds. opieki).	Uwaga nieuwzględniona	Podtrzymanie uwagi.
21.	Str. 122 wskaźnik 16	Należy zastanowić się nad racjonalnością przyjętego wskaźnika.	We wskaźniku założono, że w 2035 r. w przeszło 2200 gminach będzie funkcjonował specjalistyczny ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Przy czym zupełnie pomija się, że przeszło 600 gmin w Polsce ma poniżej 5000 mieszkańców. Gminy takie mają już teraz problem z realizacją niektórych zadań	Uwaga częściowo uwzględniona. Po przanalizowaniu dokonano zmiany wartości planowanego wskaźnika tj. zmniejszenie	Uwaga nie została najwyraźniej zrozumiana. Wskaźnik dotyczy zabezpieczenia dziennych form

			publicznych. W takim przypadku bardziej racjonalnym jest funkcjonowanie ośrodka na poziomie ponadgminnym, który zapewniałby wsparcie dla mieszkańców więcej niż jednej gminy.	wskaźnika odpowiednio w latach do 60% i 80% Należy jednak zauważyć, iż dokument wskazuje kierunki działań, które będą monitorowane poprzez określone wskaźniki. Około 1800 gmin ma powyżej 5000 mieszkańców. Czy tak sformułowana uwaga oznacza, że w małych gminach nie należy podejmować działań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi?! Te osoby to mieszkańcy gminy. Ośrodek wsparcia może powstać na terenie powiatu lub gminy i funkcjonować na zasadzie porozumienia. Istotny jest kierunek działania, sposoby jego realizacji mogą być różne i zostać określone na etapie wdrażania Strategii.	pobytu dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Przypominamy, że mamy trzy szczeble JST. Wskazaliśmy, że w przypadku małych gmin „bardziej racjonalnym jest funkcjonowanie ośrodka na poziomie ponadgminnym, który zapewniałby wsparcie dla mieszkańców więcej niż jednej gminy.”. Samorządowe ustawy ustrojowe nie pozwalają na przekazywanie zadań w drodze porozumienia z gmin do powiatów.
22.	Str. 122 wskaźnik 17	Należy zastanowić się nad racjonalnością przyjętego wskaźnika.	We wskaźniku przyjęto, że 60% gmin wdroży standardy profilaktyczne i interwencyjne w zakresie mieszkalnictwa pozwalające kontrolować zadłużenie i zapobiegać eksmisjom. Ponownie patrząc na strukturę gmin (z których ponad 60% stanowią gminy wiejskie) a przytłaczająca większość ma mniej niż 20 tys. mieszkańców, wskaźnik ten (przy założeniu, że standardy miałyby być rzeczywiście wdrożone i realizowane) jest mało realny do osiągnięcia.	Uwaga uwzględniona. Po przanalizowaniu dokonano zmiany wartości planowanego wskaźnika, tj. zmniejszenie wskaźnika odpowiednio w latach do 15% i 30%.	
23.	Str. 124	W projekcie dokumentu wskazano, że „Finansowanie działań zaplanowanych w Strategii Rozwoju Usług Społecznych będzie	Wskazany zapis jest nie do zaakceptowania. Ciężar kierunków działań przyjętych w Strategii poniosą JST. Analiza kierunków działań wskazuje, że wzrosną koszty realizacji zadań publicznych (wynikające chociażby z rozszerzenia katalogu usług, zwiększenia liczby	Dokument jako polityka publiczna określa planowane kierunki zmian. Dopiero na etapie wprowadzania zmian	Podtrzymanie uwagi. Cytowany zapis w strategii jest nie do zaakceptowania.

		<p>realizowane przez odpowiednią alokację dostępnych środków finansowych, będących w dyspozycji jednostek sektora finansów publicznych, z uwzględnieniem celów ustanowionych w dokumencie, oraz przeorganizowanie dostępnych zasobów ludzkich i zadań poszczególnych jednostek sektora finansów publicznych.”.</p>	<p>zatrudnianych pracowników, utrzymania potencjału i zmiany ról istniejących placówek stacjonarnych). Powyższe dotyczy również zadań realizowanych przez samorządy jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej (np. wprost liczby miejsc w placówkach wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi). Oczywiście jest, że przewidzianych działań nie da się zrealizować poprzez alokację dostępnych środków będących w dyspozycji jednostek sektora finansów publicznych.</p> <p>W Strategii wprost powinno zostać przyjęte założenie dotyczące zmiany ustawy o dochodach JST w kierunku zagwarantowania dochodów własnych na realizację zadań nowych i tych, których standard realizacji zostanie zmodyfikowany. Nie da się przeprowadzić rewolucji bez nakładów finansowych.</p>	<p>prawnych można będzie określać skutki finansowe. Działania zaplanowane w Strategii nie są działaniami „rewolucyjnymi” – to planowane główne kierunki do roku 2030 z perspektywą do 2035.</p> <p>Niektóre działania i kierunki będą możliwe do finansowania w ramach uruchamianych w programów Ministerstwa czy też projektów finansowanych ze środków unijnych, z programów regionalnych np. rozwój mieszkalnictwa czy rozwój usług opiekuńczych. A następnie, po projektach unijnych, w celu utrzymania trwałości działań, należy zapewnić finansowanie rządowe i/lub samorządowe, poprzez dedykowane temu programy lub wprowadzanie odpowiednich zmian prawnych do odpowiednich ustaw</p>	<p>Wskazane zmiany mają charakter rewolucyjny jeżeli popatrzymy na wskaźniki wyjściowe i punkt, w którym chcemy się znaleźć w 2035. Nie kwestionujemy większości planowanych działań, zwracamy uwagę, że nie jest możliwe ich wdrożenie poprzez cyt. „odpowiednią alokację dostępnych środków finansowych, będących w dyspozycji jednostek sektora finansów publicznych” co w praktyce odczytujemy jako brak dodatkowych środków finansowych na wdrożenie zmian i później realizację usług społecznych.</p>
24.	Str. 124	<p>W projekcie dokumentu wskazano, że „Ostateczna wysokość środków przewidzianych do realizacji poszczególnych projektów będzie ustalana corocznie przez Radę Ministrów w trakcie prac nad ustawą budżetową.”</p>	<p>Jak wskazano wcześniej główny ciężar zmian i świadczenia usług publicznych w nowym modelu poniosą samorządy. Projekty rządowe nie stanowią stabilnego źródła finansowania zadań publicznych przez samorządy.</p>	<p>Dokument jako polityka publiczna określa główne kierunki zmian na kolejne lata tj. do 2035 r. Na dalszym etapie wprowadzania kierunków, tj. na etapie wprowadzania zmian prawnych i prowadzenia prac legislacyjnych można będzie określać skutki finansowe dla poszczególnych zmian.</p>	<p>Podtrzymanie uwagi – j.w.</p>

				Niektóre działania i kierunki będą uruchamiane w ramach programów Ministerstwa czy też projektów finansowanych ze środków unijnych, z programów regionalnych np. rozwój mieszkalnictwa czy rozwój usług opiekuńczych. A następnie, po projektach unijnych, w celu utrzymania trwałości działań, należy zapewnić finansowanie rządowe i/lub samorządowe, poprzez dedykowane temu programy lub wprowadzanie odpowiednich zmian prawnych do odpowiednich ustaw.	
25.	Str. 124	W projekcie dokumentu wskazano, że „W wyniku wdrożenia działań zaplanowanych w Strategii obecne środki przeznaczone na system wsparcia rozwoju usług świadczonych w społeczności lokalnej będą wykorzystywane w sposób zdecydowanie bardziej efektywny.”.	Nie ma dowodów na potwierdzenie tej tezy, jeżeli projektodawcy nie dokonali nawet przybliżonej kalkulacji kosztów wprowadzanych zmian.	Dokument jako polityka publiczna określa planowane kierunki zmian. Dopiero na etapie wprowadzania zmian prawnych można będzie określać skutki finansowe zaproponowanych zmian.. Dla dokumentu został opracowany ponadto OSR wraz załącznikiem.	Podtrzymanie uwagi.
26.	Str. 124	W projekcie dokumentu wskazano, że „Na etapie wdrażania kierunków działań zaplanowanych w dokumencie będą wprowadzane stopniowo zmiany legislacyjne oraz opracowywane dedykowane programy. Do proponowanych zmian prawnych sporządzana	Wskazany zapis nie zabezpiecza w sposób wystarczający interesów samorządów jako realizatorów większości zadań przewidzianych strategii i nie gwarantuje zabezpieczenia środków na realizację zadań przez poszczególne szczeble jednostek samorządu terytorialnego.	Dokument jako polityka publiczna określa główne kierunki zmian na kolejne lata tj. do 2035 r. Na dalszym etapie wprowadzania kierunków, tj. na etapie wprowadzania zmian prawnych i prowadzenia prac legislacyjnych można będzie określać skutki finansowe dla poszczególnych zmian.	Podtrzymanie uwagi.

		będzie Ocena Skutków Regulacji, w której przewidywane skutki proponowanych regulacji określone zostaną według metody „Analiza kosztów i korzyści.”.		Niektóre działania i kierunki będą uruchamiane w ramach programów Ministerstwa czy też projektów finansowanych ze środków unijnych, z programów regionalnych np. rozwój mieszkalnictwa czy rozwój usług opiekuńczych. A następnie, po projektach unijnych, w celu utrzymania trwałości działań, należy zapewnić finansowanie rządowe i/lub samorządowe, poprzez dedykowane temu programy lub wprowadzanie odpowiednich zmian prawnych do odpowiednich ustaw.	
27.	Str. 125	W projekcie dokumentu wskazano, że „Wśród źródeł finansowania celów zawartych w niniejszej Strategii w pierwszej kolejności należy wskazać budżet państwa. Finansowanie zadań z budżetu państwa odbywa się w oparciu o przepisy prawa, które regulują sposób ponoszenia kosztów realizacji zadań z zakresu administracji rządowej.”.	Zgodnie z art. 167 ust. 1 Konstytucji jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań – dotyczy to nie tylko zadań zleconych ale przede wszystkim zadań własnych.	Dokument jako polityka publiczna określa główne kierunki zmian na kolejne lata tj. do 2035 r. Na dalszym etapie wprowadzania kierunków, tj. na etapie wprowadzania zmian prawnych i prowadzenia prac legislacyjnych można będzie określać skutki finansowe dla poszczególnych zmian. Niektóre działania i kierunki będą uruchamiane w ramach programów Ministerstwa czy też projektów finansowanych ze środków unijnych, z programów regionalnych np. rozwój mieszkalnictwa czy rozwój usług opiekuńczych. A następnie, po projektach unijnych, w celu utrzymania trwałości działań, należy	Podtrzymanie uwagi.

				zapewnić finansowanie rządowe i/lub samorządowe, poprzez dedykowane temu programy lub wprowadzanie odpowiednich zmian prawnych do odpowiednich ustaw.	
28.	Str. 125-126	Wskazane źródła finansowania jako programy rządowe czy środki UE, chociaż mogą wspomóc wdrożenie niektórych rozwiązań nie dają gwarancji utrzymania ich trwałości w dłuższej perspektywie czasowej (finansowanie wydatków bieżących).		Dokument jako polityka publiczna określa główne kierunki zmian na kolejne lata tj. do 2035 r. Na dalszym etapie wprowadzania kierunków, tj. na etapie wprowadzania zmian prawnych i prowadzenia prac legislacyjnych można będzie określać skutki finansowe dla poszczególnych zmian. Niektóre działania i kierunki będą uruchamiane w ramach programów Ministerstwa czy też projektów finansowanych ze środków unijnych, z programów regionalnych np. rozwój mieszkalnictwa czy rozwój usług opiekuńczych. A następnie, po projektach unijnych, w celu utrzymania trwałości działań, należy zapewnić finansowanie rządowe i/lub samorządowe, poprzez dedykowane temu programy lub wprowadzanie odpowiednich zmian prawnych do odpowiednich ustaw.	Podtrzymanie uwagi.